

XXVIII. Arany János Irodalmi Verseny

2020. november 11.

Megoldási kulcs

Kedves Kollégák! Kedves Versenyzők!

Köszönjük, hogy részt vettek online formában megrendezett versenyünkön.

Az alábbiakban a megoldások leglényegesebb elemeit adjuk meg.

Az elért pontszámokról, a döntőbe jutásról

2021. február 1-ig tájékoztatjuk Önöket.

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKEZELŐ

Nemzeti
Tehetség Program

I. Arany János-művek

1. A bajusz

- a) Milyen néven illették a faluban Szűcs Györgyöt? **Kopasz-szájú Szűcs György bátya**
 b) Mivel kente be magát, hogy bajusza nőjön? Húzza alá a helyes kifejezéseket!

kígyóhájjal, disznósírral, ebkaporral, kecsketejjel

- c) Milyen tisztségre vágyik Szűcs György? **Bíró szeretne lenni.**
 d) Kiket kerget el a háztól a bajuszuk miatt? **A macskát és a feleségét.**

4	
---	--

- e) Milyen „furfangot” eszelt ki a vajda Szűcs György ellen?

Azt ígerte, hogy segít neki bajuszt növeszteni. De amíg a „szennyes lében” ült, addig ellopták a pénzét, a tárgyait, az élelmét.

2	
---	--

2. A tudós macskája

- a) Miről írt könyvet a tudós? **A bölcsességről.**

1	
---	--

- b) Döntse el: igaz (I) vagy hamis (H)!

A tudós nagyon szeretett mindenkit. **H**

Szolgáját bőségesen megjutalmazta. **H**

A macskán nem látszott, hogy úriasan él. **I**

3	
---	--

- c) Kire vonatkozik, és mit jelent az alábbi két állítás?

„Kevés volt a vágott dohánya”

a tudósra - kevés pénze volt

„Fölvette a néhai nevet”

a macskára - elpusztult

2	
---	--

3. Pázmán lovag

- a) Mi a műfaja/alcíme? **víg ballada**

1	
---	--

- b) A „király” sorolja Pázmán lovagnak, mit véthettek a vendégei. Említsen két példát!

**Tiltott helyen vadásztak? Sok vadat ejtettek? Túl sokat ittak a vacsoránál?
 Összeverekedtek? Nem fizettek a vacsoráért és a szállásért?**

2	
---	--

4. Egészítse ki az Arany-művekből származó szövegrészeket!

„**Kendermagos szegény cica**

Nyavalyába esvén,

Fölvette a néhai nevet

Egy szép őszi estvén.”

„Ezalatt a pénzes **bögre**
 Búcsujárni ment örökre,
 Követé a füstös **oldal**,
 A szalonna, meg a sódar,
 Az ágynémű, fehérnémű,
 A vasféle, meg a rézmű.”

„A nevét...azahogy...azt nem tudom épen!
 De talán meglelem felséged körében.-
 Ez az, uram! itt van, uram: kutya egye máját!
 - S kimutatá a lovag... **magyarok királyát.**”

„De hogy, íme, jó tanáccsal
 Fűszerezem e kis tréfát:
 Másszor ülj honn, ha bajod nincs,
 És becsüld meg jobban **Évát.**”

5

II. J. D. Salinger: Rozsban a fogó

1. Töltse ki a főszereplő adatlapját!

Kereszt- és családneve:	Holden Caulfield
Életkora:	17 év
Iskolái:	Whooton, Elkton Hills, Pencey
Testvérei neve:	Débé, Allie, Phoebe
Apja foglalkozása:	ügyvéd/jogász

5

2. Melyik nappal kezd az elbeszélését a történet mesélője?

Azzal a nappal, amikor „dobbantott” a Pencey-ből.

3. Miért „rúgták ki” az iskolából?

Mert négy tárgyból bukott, és elhagyta a teljes csapat vívófelszerelését.

1

4. A történet hőse nem mond mindig igazat. Döntse el, hogy a főszereplő mikor mondott igazat (I), és mikor hazudott (H)! Írja a megfelelő betűjelet az állítás utáni helyre!

A vonaton Morow anyjának azt mondtam, hogy agyműtétem lesz. **H**

Stradlater Ackley-t bántotta, és én megvédtem, azért verekedtünk. **H**

Szoktam Allie-hez hangosan beszélni, ha nagyon elborulok. **I**

Sally Hayesnek azt mondtam a taxiban, hogy szeretem. **H**

Ha olyan a kedvem, gyufát gyújtogatok, és hagyom, hogy a körmömre égjen. **I**

2

5

5. „Az éretlen ember arról ismerszik meg, hogy hősi halált halna az ügyéért, az érett meg arról, hogy egyszerűen csak élni akar érte.”

Kitől kapta ezt az idézetet a főszereplő? **Antolinitól, volt tanárától (Elkton Hills)** 1 pont
Milyen tanácsot kap tőle?

Azt tanácsolja neki, hogy minél hamarabb találja ki Holden, hogy merre szeretne indulni, mit szeretne csinálni (1 pont), de legelőször is kezdjen el tanulni. (1 pont)

Szerinte mi a főszereplő legnagyobb problémája?

Felkavarta és betegé tette őt az emberek viselkedése. (1 pont)

4

6. „Ki mit kap, ha hanyatt-homlok fut a rozson át...”

Kinek a verséből származik az idézet? **Robert Burns (1 pont)**

Értelmezze a mű címét!

„... az a dolgom, hogy elkapjam, ha valaki a szakadék felé rohan...”; „Ezt csinálnám reggeltől estig. Én lennék a rozsonban a fogó...” (2 pont)

3

III. Jókai Mór: A háromszínű kandúr

1. Két „állat” szerepel a főszereplő, Pugonyi Están és szomszédasszonya, Kis Jánosné gúnynevében. Melyek ezek, és miért kapták őket?

a) **Pugonyi Están: „Macskakirály”-nak nevezik városszerte, mert odahaza a házában egy egész légió macskát tartott/a szobája tele volt macskákkal.**

b) **Kis Jánosné: A „Liba” előnevet azért kapta, mert kora tavasszal ő vitt leghamarabb fiatal libákat Londonba a vásárra darabját három forintért.**

2

Mi volt Pugonyi Están tudománya? **Elsajátította a klasszikus és orientális nyelvek minden tudományát (értett latinul, görögül, zsidóul, arabusul, törökül), de csak egy európai nyelvet tanult meg: az angolt.**

1

Milyen hivatást választott a fiának, megvalósult-e az elképzelése? **Azt szerette volna, ha a fia jogakadémiára megy („jurisperitusz lesz”), de Palkónak „kertészhajlamai” voltak, így végül vincellér lett belőle.**

2

2. „...van egy magyar példabeszéd, amely így szól: 'kutya van a kertben'. Érti azt, aki magyarul tud.”

Mire utal a szerző ezzel a mondással? Miközben Están úr fia, Palkó a kertben tanult, a szomszédasszony lánya, a szép Katica a saját kertjükben gyomlált a vetésben. A két telket elválasztó deszkapalánkon keresztül addig társalogtak („átdiskuráltak”), míg a kapcsolatuk elmélyült, és egymásba szerettek.

2

3. Hova ment Palkó karácsonykor, és milyen ajándékot hozott apjának?

Szlavóniába ment ünnepi legációba „vezekleni”. Egy kis négyhetes, háromszínű (fekete, veres, fehér) macskát (kandúrt) hozott ajándékba apjának.

2

4. A mű cselekményének egyik helyszíne Kecskemét, „a nagy alföldi város”. Mit tudunk meg az „ottani közélet”-ről? Sorolja fel legalább 5 jellemzőjét!

senki sem foglalkozott politikával; még akkor nem volt nemzetiségi kérdés; senki nem költött többet, mint amennyi pénz a zsebében volt; kölcsön nem kért és nem adott senki; akinek fölöslege volt, marhát vett rajta.

5 jó válasz: 3 pont; 3-4 jó válasz: 2 pont; 1-2 jó válasz: 1 pont

3

5. Miért utazott Están úr Londonba?

Egy angol hírlapban olvasott egy közleményt, miszerint a Zoological Paradoxies (nagy állattenyésztő társaság) százezer fontsterling (egymillió forint) díjat tűzött ki annak a megjutalmazására, aki egy háromszínű kandúrt „képes előállítani”. Ezt a díjat akarta elnyerni.

2

Hogyan szabadult ki a rendőrségről?

Szomszédasszonya felajánlotta, hogy leteszi érte a száz fontsterling óvadékot, de mivel egy félreértés miatt a férjének hitték, elég volt az asszony személyes kezessége. (Kis Jánosné már „tíz év óta bejegyzett firma a poultry-hallban”).

2

6. Mi lett a címben szereplő kandúr sorsa?

„Minthogy víziszony jelei mutatkoztak rajta, rendőrorvosi intézkedés folytán gázzal megfojtatott.” Mint természetrajzi ritkaságot a londoni zoological-múzeum megvásárolta, kitömött bőrért tizenkét shillinget fizetve a tulajdonosnak.

2

7. A két főszereplő különbözőképpen értelmezi a „nemes” szó jelentését. 3-4 mondatban fejtse ki nézeteltérésük okát!

Pugonyi Están úr a nemesi levelére/címerére (kutyabőrére) volt büszke. Ő a születési előjogaihoz, osztálya kiváltságaihoz ragaszkodott, és lenézte a polgárokat. Kis Jánosné kétkezi munkával tett szert jelentős pénzösszegre, ő arra volt büszke, hogy becsületes munkával biztosította lánya jövőjét. Szerinte „a munka megnevesít (...) a paraszt az igazi nemesember.”

2

IV. Krúdy Gyula: A szabadság csillaga

1. Mutassa be 2-2 jellemző vonással a műben szereplő Jávornoki család három nemzedékének a képviselőit! Válaszát mondatokban fogalmazza meg!

a) **nagyapa:** *Jávornoki János főbíró volt Késmárkon, amikor a Rákóczi-szabadságharc eseményei zajlottak. A város kulcsait átadta a fejedelem megbízottjának, ezért „halálra kereste az ellenség”, sok más késmárki polgárral együtt. Az öreg Jávornoki a „megjelölt polgárokkal együtt eltűnt”, majd vezetésével a bujdosók csatlakoztak a felkeléshez.*

b) **apa:** *Jávornoki András követte apját a hivatalában, de ő más álláspontot képviselt. Szerinte a Rákóczi-név meghalt örökre, a rengeteg véráldozatba került kuruc hadjárat elmúlt. Főbíróként kötelessége megőrizni a város nyugalma, akár erőszakkal is. Gyermekének bátor tette mélyen megérintette, és lemondott tisztségéről. A felkelést követő napon kivégezték.*

c) **unoka:** *A legifjabb Jávornoki, Bence külföldet is megjárta diák volt. A szelíd, csendes fiatalember legkedvesebb tudománya a csillagászat. Nagypja nyomdokába lépve diáktársai élén követelte a foglyok kiszabadítását, és ő is részt vett a felkelésben.*

6

2. Mi volt a „készmárki halottak” titka?

A harminc száműzött készmárki hazafi a föld alá menekült a zord időkben. A bujdosó Rákóczi-vitézek a város alatt húzódó Kárpát-sziklába vájt, titkos folyosók boltozatos, nagy termeiben rejtőzködtek. A láthatatlan, halottnak vélt polgárok ott „lappangtak valahol a városban”, és akkor jöttek elő, amikor jólesett nekik. A város ügyes-bajos dolgaiba is beleavatkoztak, majd csatlakoztak a felkeléshez.

2

3. Hogyan derült ki, hogy a Thököly-várban Rákóczi-vitézek raboskodnak?

Titokzatos üzenetek érkeztek a piac közepén álló kerek kútból, amelyből elapadt a víz, hiába próbálták megjavítani a bonyolult szerkezetet.

1

4. „Ezért nevezték el aztán [...] Szélkakas kapitánynak.

Mindig úgy forgott, ahogy a szelek parancsolták.”

a) Kit hívtak Készmárk környékén „Szélkakas kapitány”-nak?

b) Mivel érdemelte ki ezt a különös elnevezést?

a) *A Kopasz-hegyen álló régi vár furcsa urát, Kacsinszky Frigyeset, aki afféle kóbor lovag volt.*

b) *Foglalkozása a „szerencsepróbálás” volt. Egyik országból, illetve városból a másikba vándorolt, de a szerencsét eddig még sehol sem tudta megtalálni. Különös nevét azzal érdemelte ki, hogy mindig a győztesrel, a hatalmasabbal tartott. A csaták eredménye szerint váltogatta a vár tornyán a kuruc, illetve a labanc zászlót.*

(megnevezés: 1 pont, magyarázat: 2 pont)

3

5. A következő szövegrészletek mindegyike kapcsolatos Rákóczi nevével. A mű szereplői közül kik vallanak magukról az alábbi idézetekben?

„... diák vagyok. Küldetésem vagyon Rákóczitól, nem az öregtől, hanem a kis Rákóczitól.”

Kanizsi

„Öreg ember vagyok. Nekem már meg van számlálva a napom. De esküszöm, hogy amint kibontják újra a zászlót, és Rákóczi fegyverbe szólítja az országot, ott leszek.”

Siska János

„Jövök Rodostóból, küldenek a rodostói száműzöttek, mert hírt kaptunk arról, hogy a Kárpátok felett ismét felragyogott egy csillag, a Rákócziak csillaga.”

János pap/magiszter

„Benneteket nem árulnálak el soha [...] Itt a kezem, hogy segítségtekre leszek a tervetekben. [...] Hisz az én nagyapám is „halott”, a Rákóczi halottja.”

Jávornoki Bence

„Én is Rákóczi leánya vagyok...”

Jávornoki Ágnes

5

6. Milyen történelmi jelentősége volt a készmárki felkelésnek?

A Rákóczi-felkelések közül az utolsó volt a készmárki. A Rákóczi-nemzetség kihalt, vége lett a dicsőséges kuruc időknek.

1

7. A műben többször is előfordul a címben szereplő „szabadság csillaga”. Kit, illetve mit jelképez?

A „szabadság csillaga”, a Kárpátok felett ragyogó csillag jelképezheti a Rákócziakat, illetve magát a kis Rákóczit (Rákóczi József, a fejedelem fia), aki a határon áll Havasalföldnél a hadaival, hogy visszatérjen apja örökébe.

De Rákóczi József meghalt, mielőtt átlépte volna a határt, azonban „a ragyogó csillag nem tűnt le a Rákócziak halálával.” „Ott maradt ragyogva az égboltozaton,” jelképezve ezzel a dicsőséges kuruc időket, illetve annak a reményét, hogy a magyarok egyszer még kivívják a szabadságukat/sorsuk jóra fordul/szerencsés fordulatot vesz.

(Elfogadható minden, a megadott válasszal tartalmában megegyező megoldás.)

2	
---	--

V. Szabó Magda: Az őz

1. Helyszínek

Hol játszódik a cselekmény? *Szolnokon és Budapesten*

1	
---	--

2. Szereplők

Mely szereplőkre vonatkoznak a következő idézetek?

„Érdekes, ha rá gondolok, mindig guggolva látom, ahogy gyér szőke haja elkuszálódik a rendkívül domború, szépen formált homlokán, és a szemüvege alól valami bogárra vagy virágra néz.”

Dr. Encsy Dezső, Eszti apja

„Pénzt nagyon ritkán adott, jóformán soha, majdnem mindig ajándékot hozott. Most egy sor piros gyöngyöt, mert már nagylány vagyok, gimnazista...”

Irma néni, anyja első unokatestvére

„Mindig vigyázott rá valaki, kézen fogta, becézte, megmutatta, merre nyílik a simábbik út.”

Angéla

„... szeretett téged. Engem nem szeretett, engem csak szolgált... gondosan kiszolgált, mert eltűrtem búcsújáró mániáját és a szentek gipszmúzeumát a szobája éjjeliszekrényén...”

Juli, Eszter cselédje

„... olyan buta volt, hogy arra nincs hasonlat. Sokkal butább volt, mint az Ambrus disznója.”

Kárász Béla, a szomszéd cukrásznő fia, Eszti vőlegénye a háború előtt

„... kontya volt, csillogó kövekkel kirakott, fehér fésűvel tűzte fel rézszerű haját, s este, ha beszaladt valamiért a szobába, megfésülte a választékát, énekelt”

Juszt, Gizike anyja, kocsmárosné

6	
---	--

3. Miérték

Magyarázza röviden, milyen okok húzódnak meg az elbeszélő állításai mögött!

„világ szégyene voltunk miatta”

Apja ügyvéd volt, de nemigen vállalt hivatalt, ügyeket is ritkán, inkább a növényeit gondozta, ezért nem tudta eltartani a családját. A városban úgy hívták, a bolond ügyvéd.

„Szent Cecília megette a kenyерünket, ezért utáltam gyerekkorom óta.”

Eszter és édesanyja részt vettek a zeneiskola nyitókoncertjén, ahol a teremben Szent Cecília képe volt látható. Eszter a koncert közben csak arra tudott gondolni, hogy nem lesz tanítvány, aki zongoraleckéket venne édesanyjától, így nem lesz pénzük sem.

„Ami az életrajzomban van, az hazugság.”

Nem hitte el a személyzeti főnök, hogy az igazat mondta magáról és gyerekkora szegénységéről. Ha hazudott, azt viszont hihetőnek tartotta.

„Én egyszer tojást loptam egy paraszttól.”

Annyira szegények voltak, hogy nem tudtak mit adni az apjának vacsorára. Egy parasztasszony kint hagyta a konyhában a kosarában a tojást, amit „nyomatékként” vitt az ügyvédnek, hogy vállalja el az ügyét. Az apa nem vállalja el a pert, de Eszter kilopott a kosarából öt tojást, amit az anyja megsütött vacsorára.

4. Angéla

4

Angélának mindene megvan, amire vágyik. Írja le 2-2 mondatban a következők rövid történetét, hogyan hatottak Eszterre!

az őz

Eszter nagyon szeretett volna állatot, de olyan szegények voltak, hogy nem tudták volna etetni. Irigylte Angélától az őzet, ezért szabadon akarta engedni, azonban az állat a vonat alá futott.

a narancs

Az iskolába Angéla mindig narancsot vitt uzsonnára, s megosztotta a finomságot társaival. Eszter imádja az ízelet, és nagyon vágyott rá, mégsem fogadott el belőle soha Angélától.

a hóvirágos medál

Lőrinc egyetlen gyerekkori fényképén anyja nyakában függ a medál. A férfi azt mondja Eszternek, hogy nem tudja hová lett, de végül a kórházban meglátja Angélánál. Eszter magát okolja a férfi hazugságáért.

5. Emlékezetes szerepek

3

Írja le röviden, mi volt a következő szerepek, előadások jelentősége Encsy Eszter életében?

Iluska

Gyermekkorában játszotta Iluska szerepét a János vitézben. Eredetileg a mostoha lett volna, de Angéla belebetegedett Juszti halálába, így ő vette át a szerepét és óriási sikere volt.

Iphigenia

1944 áprilisában a németek megszállták az egyetemi várost. Eszter már csak azért maradt ott, mert augusztus 7-én mutatták be a színdarabot. Az előadásnak köszönhetően ismerkedett meg Pipivel.

Johanna

A premierre Lőrinc elvitte feleségét, aki lelkesen tapsolt a nézőtéren, s akiben Eszter felismerte Angélát.

3

6. A pénz

A főszereplő életében fontos szerepet játszik a pénz, különleges viszony fűzi hozzá. Írjon erre három példát!

- *Józsinnak, a Három Huszár tulajdonosának minden alkalommal játszania kell azért, hogy megkapja a honoráriumát Gizike korrepetálásáért. (Ő az első, aki felismeri színészi tehetségét.)*
 - *Amikor Jusztin meghal, illetve amikor Angélaék elköltöznek a városból, az a legnagyobb gondja, hogyan jut hozzá az óradíjához.*
 - *Gizike egy pengőt kapart be a koldus, Ince bácsi sírhantja alá. Eszter később visszamegy a sírhoz, hogy kikaparja, aztán beleteszi otthon a csészébe, amiben a pénzt tartják.*
 - *Nem bízik a bankokban, minden pénzét eldugta valahová a lakásában. Lőrinc gúnyolódik ezen, azzal szórakozik, hogy megtalálja a rejtékhelyeket.*
 - *Sajnálja kiadni az összegyűjtött pénzét, amikor házat vesz.*
- (Minden más, indokolható megoldást elfogadható. Minden példa 1-1 pontot ér.)*

3

VI. Tasnádi István – Jeli Viktória: KETTŐS:JÁTÉK

1. Ki kicsoda? Egészítse ki a táblázat üresen hagyott sorait!

NÉV	LEÍRÁS
ARTAIUS15	Hárún avatárja az Arawyn szeme online játékban
KHÁRON	csempész
AIBELL14	Tünde avatárja az Arawyn szeme online játékban
OLIVÉR, TROLL	Lenke avatárjai
HIDE EMBER	mitikus figura, megfáradt bérgyilkos

3

2. Kivel kapcsolatosak a mű alábbi „eseményei”? Párosítsa össze a neveket a leírásokkal! (Írja a megfelelő betűjelet a név elé!)

b)	Tünde	a) Bekebelezi Lenkét, Olivért és Trollt.
e)	Hárún	b) Felbosszantja anyukáját a jelnyelv használatával.
d)	Mesi	c) Elmagyarázza Tündének az „Arawyn szeme” online játék lényegét
a)	Hide Ember	d) A legjobb barátnője <i>lúzernek</i> nevezi.
c)	Gémer	e) Átússza az áradó határfolyót.ü

5 jó megoldás 3 pont, 3-4 jó megoldás 2 pont, 1-2 jó megoldás 1 pont

3

3. Döntse el, melyik állítás igaz, melyik hamis! Írja a sor végére a megfelelő betűjelet (I = igaz, H = hamis)!

a) Hide Ember a magányt is el tudja tüntetni.	H
b) Hárún a nagybátyjához megy Ausztriába.	H
c) Tünde szerződést köt Hide Emberrel.	I

- d) Aibell14 jól tud angolul. **H**
- e) Wifiman Hárún cipőjét kéri azért cserébe, hogy a fiúnál hagyja a mobiltelefont. **I**

5

4. Hogyan jelenik meg a könyvben az online kommunikáció színtere? Írjon három példát!

- *a két címloldal két alternatív olvasási útvonalat kínál fel*
- *az avatárok jelzik a megszólalót: a szakállas Artaius15 és a nőies Aibell14*
- *Mesi, Rebi, Lenke kisképe*
- *Lenke avatárjai*
- *az „Arawyn szeme” ikonja*
- *a csetelések részei az emoji és az emotikonok*
- *a számítógépes játék szintjeinek megjelenítése*
- *a lap tetején megjelennek a számítógép állapotát jelző funkciók (pl. töltésszint, hálózati viszony stb.)*

1

5. Töltse ki a táblázatot!

	Tünde	Hárún
fedőtörténete	<i>magáról nem beszél, vagy csak áttételesen; kizárja a világot</i>	<i>az osztálykirándulás sztorija</i>
valóságtörténete	<i>a valódi világból alig hall valamit; a siket lány számára a szóbeli kommunikáció nehézkes: hallókészülékkel, jelbeszéddel érteti meg magát</i>	<i>menekültként/migránsként Németországba megy a nagybátyjához a városában kitört polgárháború elől</i>

4

6. Írjon könyvajánlót, amelyben kifejti, miért tartja fontosnak, hogy kortársai megismerjék Tasnádi István és Jeli Viktória alkotását! Terjedelme 60-80 szó közötti legyen!

Egyéni megoldás: érvek – 3 pont; nyelvi megformáltság – 1 pont

4

VII. Sepsi László: Ördögcsapás

1. Nevezze meg a leírás alapján a színhelyeket!

a) *„nem mi építettük, csak megtaláltuk. (...) jár hozzá egy öreg bükkfa, aminek a törzsére valaki takaros kis létrafokokat szögelt (...) egy Disney-palota, amit Miki egér csak nekünk épített”*

Viskó

b) *„télen meg az egyetlen hely, ami előtt csontszárazra söprik a járdát. (...) A padló csúszós márványlapjait mindenféle szimmetrikus ábrák díszítették (...) A recepcióspult pont, mint a filmekben: fából készült”*

Örök Tavasz szálloda

c) *„festett fakerítés mögött piszkosfehér fémszékek sorakoztak, amik lehetek vagy harmincévesek. A műanyag asztalok színe harmonizált a kerítéssel, az egész kerthelyiséget lebetonozták, a bejáratot*

nejloncsikokból szabdalt színes függöny fedte (...) A hely nevét a Coca-Cola betűtípusával írták fel egy táblára fél méterre az ajtó fölé”

Szamanta bisztró

d) „alig nagyobb, mint Lapaj, és a nevében foglalt bányát évtizedekkel ezelőtt bezárták. Nem tudnám megmondani pontosan mit bányásztak, de minden nyáron eljutott hozzánk a hír, hogy pár fiatal belefutott a város határában lévő bányatömbbe.”

Szurtosbánya

e) „Ugyanaz a zúzott kő állt többméteres halmokban, mint amivel az idáig vezető utat szórták le, az őrbódékat meg a lakókocsiból eszkábált kabinokat szétette a rozsdá meg a korhadás (...) A víztükör egyáltalán nem olyannak tűnt, mint ami bárkit meg akarna fullasztani. Csillogott tők mozdulatlanul, sehol egy vadkacsa vagy kócsag”

Ördög szem

5	
---	--

2. Azonosítsa a szereplőket a részletek alapján!

a) „Az egyik távolabbi sátorból borostás fickó dugta ki a fejét. Ugyanígy fehér köpenyt viselt, mint a többiek, de mintha az övé egy fokkal szürkébb lett volna. (...) meglepően magas volt. (...) az egész tartásából áradt valamiféle erő. Vagy inkább fegyelem, amit a kor (...) sem tudott teljesen kiölni belőle.”

Sánta

b) „Egy fiatal lány ült a pult túlsó oldalán, egyidős lehetett velünk. Flegmán támaszkodott a könyökén, előtte egy nyitott könyv, feketére festett – és kissé lenőtt – haját laza lófarkban fogta össze a tarkóján. Vékony keretes szemüveget viselt...”

Pam/Pamela

c) „A hangja recsegős, passzolt az arcához, amit bőr helyett mintha fakéreg fedett volna: szigorú, függőleges barázdák, az ajka olyan vékony, hogy szinte nincsen, és még a májfoltok is úgy virítottak rajta, mint az eleve odakomponált díszletelemek.”

Milos

d) „A fülében ékszer csillogott, az arcán gondosan nyírt borosta. (...) Olyan benyomást keltett, mint egy felkapaszkodott kidobóember, aki miután látta a világ minden mocskát, elment ügyvédnek. Vagy menedzsernek egy gigacéghez.”

Szandor Mamon

4	
---	--

3. Milyen jelei voltak annak, hogy az Ördögcsapáson „nem úgy működnek a dolgok”, mint máshol? Írjon rá három példát!

egy napig tartott egy félórás út; nem működik a GPS; nincs térerő; a kikapcsolt mobil is csörög; nappal besötétedik („az idő beragadt”); furcsa, agresszív növények nőnek stb.

1	
---	--

4. A Fényes Jövő Stúdió többször felbukkan a regényben. Sorolja fel, milyen módon lép kapcsolatba a szereplőkkel!

telefonon felhívják Vöröst; e-mailt küldenek; szórólap az Ördög szemnél; Vörös álmában

4 példa: 2 pont; 3 példa: 1 pont

2	
---	--

5. A táblázatba írjon példákat a regénybeli szerződésekre! Ki kötötte kivel?

<i>konkrét megállapodás</i>	<i>feltételezhető megállapodás</i>
Vörösék zenekara és az iskolaigazgató között	Bika és Szandor Mamon között
Vörös és Szandor Mamon között	esetleg Milos megkörnyékezése
Sánta és Szandor Mamon között	Szurtosbánya és Szandor Mamon között

4

6. A játék szó sokszor szerepel a regényben. Említsen meg két konkrét utalást!

mottó; zárás; „játékot kellene fejlesztenünk”; „ha egy cuccal játszhatnék életem végéig, az a Heroes 5 lenne”; „mintha világháborús játékba csöppentem volna”; „nem azért tépnek szét az orkok az első pályán, mert olyan baromi ügyes vagy, hanem mert úgy vannak programozva”; „ha egy játékban a csapatodból meghal valaki, többször nem nehéz visszahozni”; „miért mennek bele olyan játékba, ahol végül mindig a bank nyer” stb.

1

Milyen többletjelentés kapcsolódhat a szóhoz?

Egyéni megoldás

3

VIII. Fogalmazás

„Kiveszett a hit az emberekből”

Fejtse ki a gondolatait a fenti idézetről! Írásában két-három műre támaszkodjon! Ügyeljen stílusára és helyesírására! Fogalmazása ne haladja meg a három oldalt!

Értékelési szempontok

- *Hogyan tudta a tanuló megfogalmazni a választott művek lényegét a cím szempontjából?*
- *A szöveg felépítése*
- *A stílusa*

40

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKEZELŐ

Nemzeti
Tehetség Program